

Reserver

The background of the slide is a close-up, slightly blurred photograph of several 1000 Danish Kroner banknotes. The notes are stacked and slightly offset, creating a sense of depth. The text '1000 ET TUSINDE KRONER' is visible on the notes. A prominent red diagonal line runs across the image from the top left towards the bottom right.

Beskrivelse af reserver
i Aarhus Kommune
Budget 2021-2024

Indhold

Reserver Endeligt budget	3
Ressourcer.....	3
Reservebeløb vedr. driften	4
Hovedkonto: Overførsel – øvrige	4
Hovedkonto: Overførsel – lovændringer	5
Hovedkonto: Service – øvrige.....	5
Hovedkonto: Service - Lov- og cirkulæreprogrammet.....	7
Hovedkonto: Udenfor Service.....	8
Reservebeløb vedr. anlæg.....	10

Reserver Endeligt budget

Reserven omfatter beløb, som ikke er praktiske eller hensigtsmæssige at placere på sektorernes konti..

Principielt bør alle udgifter og indtægter budgetteres på de konti, som vedrører det formål, de hører ind under. Ved budgetlægningen er det ikke altid muligt eller hensigtsmæssigt at placere beløbene på de bevillingskonti, som de vedrører.

Da både reservebeløb og deres formål varierer fra år til år, er reservebeløb samlet i en sektor.

Reservebeløb, der vedrører overførelsesindkomster, er optaget på de kontonumre, som Social- og Indenrigsministeriet har anvist til formålet. Dette er sket, for at nettoudgifterne budgetteres korrekt ved opgørelsen af serviceudgifterne i Aarhus Kommune.

For de reservebeløb, der entydigt kan henføres til en bestemt sektor, henvises til den pågældende sektor for en beskrivelse af de gældende målsætninger, lovgivninger og bindinger.

Ressourcer

Tidligere år

Da det ikke umiddelbart er meningsfuldt at sammenligne regnskabstallene for forskellige regnskabsår, er dette udeladt.

Kommende år

Sektorens budget for 2020-2024:

1.000 kr. i 2021-priser	B 2020*	B 2021	BO 2022	BO 2023	BO 2024
Nettodriftsudgifter	82.242	227.189	265.265	215.044	165.347
Nettoanlægsudgifter	478.551	-89.695	19.126	-447.408	1.053.157

*) Budget 2020 er fremskrevet til 2021-priser med KL's vægtede fremskrivningsprocenter

Af tabellen ses, at der i budgetperioden er store merudgifter på nettodriften. Dette skyldes særligt posterne vedrørende den nye ferielov.

Nettoanlægsudgifterne varierer mellem budgetårene. De væsentligste poster er byggemodning og salg af de bynære havnearealer, pladsbehov på daginstitutionsområdet samt infrastruktur- og byudviklingsprojekter.

Reservebeløb vedr. driften

De budgetterede reservebeløb til drift fordeler sig på følgende hovedkonti.

Hovedkonti på driftsafsnittet for 2020 til 2024

1.000 kr. i 2021-priser	B 2021	BO 2022	BO 2023	BO 2024
Overførsel – øvrige	-86.946	-17.827	-17.827	-17.827
Overførsel – lovændringer				
Service – øvrige	13.319	-15.724	-65.945	-115.642
Service – lovændringer	2.352	2.352	2.352	2.352
Løn og pension	7.989	7.989	7.989	7.989
Finansiering	2.000			
Udenfor Service	288.476	288.476	288.476	288.476
Reservebeløb i alt	225.190	265.266	215.045	165.348

I de følgende afsnit vil ovenstående beløb på hovedkontiene på driftsafsnittet blive nærmere specificeret. Specifikationerne nedenfor vil alene omfatte de reserver, der vedrører budget 2021 og overslagsårene. Det betyder, at de reserveposter, der vedrører det vedtagne budget 2020, men hvor der ikke optræder reservebeløb i det aktuelle 2021-2024, er udeladt.

Ovenstående fremgangsmåde er valgt, fordi der på reservekontoen optræder en række beløb, som løbende overføres til de respektive afdelinger i takt med, at byrådsindstillinger udmønter reserverne. I sådanne tilfælde kan der f.eks. optræde et reservebeløb i det vedtagne budget for 2020 – det år der sammenlignes med – mens reservebeløbet i perioden 2021 – 2024 er udmøntet ved byrådsbeslutning. I disse tilfælde er reservebeløbet typisk overført til den (evt. flere) magistratsafdeling, der har ansvaret for det pågældende område.

I andre tilfælde optræder reservebeløbene både i det vedtagne budget for 2020 og budgetforslaget for 2021-2024. I disse tilfælde er reservebeløbene endnu ikke udmøntet, og reserverne er optaget i budgettet med henblik på, at sikre budgetmæssig dækning for forventede mer-/ mindreudgifter.

Mange beløb fra årets Lov- og Cirkulæreprøgram udmøntes i forbindelse med 1. fællesmøde. Beskrivelsen af disse reserver er derfor udeladt, men der kan henvises til KLs budgetvejledning for uddybende forklaringer. I det følgende er der derfor kun beskrevet reserver, som ikke har konkret udmøntning aftalt. Beløbene for alle reserver er dog med i tabeller, således den samlede sektor, som den ser ud til Magistratens Budget, er medtaget.

Hovedkonto: Overførsel – øvrige

1.000 kr. i 2021-priser	B 2021	BO 2022	BO 2023	BO 2024
Udmøntning af erhvervspakken	-17.827	-17.827	-17.827	-17.827
Generel overførselsreserve	-69.119			

Udmøntning af erhvervspakken - XG-9200001109-20010

Byrådet vedtog den 26. juni 2019 indstillingen "Omlægninger i indsatsen for ledige i Aarhus Kommune". Det fremgår heraf, hvordan Erhvervspakken skal udmøntes på aktiveringsområdet i Aarhus Kommune, herunder at 17 mio. kr. skal forblive udmøntet på reserven. Dette skyldes dels, at aktiveringsområdet i kommunen løbende er genstand for negative reguleringer som følge af bl.a. effektiviseringer, dels at området er budgetgaranteret. Herved kompenseres kommunerne under ét, hvis de samlede udgifter til aktivering overstiger det forudsatte niveau. For at undgå større besparelser i Aarhus, end der reelt er brug for, afsættes de resterende -17 mio. kr. derfor foreløbigt på reserven. De udmøntes (delvist), hvis det ved regnskabsafslutningen i viser sig, at udgiftsudviklingen i Aarhus på området har været anderledes end på landsplan. I regnskab 2019 blev det ikke udmøntet, men der følges op igen ved regnskab 2020.

Generel overførselsreserve – XG-9200001109-15030

I budgettet for 2021-2024 er der budgetlagt med en generel overførselsreserve på -69,1 mio. kr. i 2021. Den fremkommer på baggrund af følgende forudsætninger:

Der er i budgettet budgetteret med en udvikling i overførselsudgifterne fra 2019 til 2021, som er 4,1 mio. kr. højere end den vækst, som KL og regeringen har forventet i forbindelse med indgåelsen af økonomiaftalen for 2021. Mindreudgiftsreserven oprettes til imødegåelse af enten en positiv midtvejsregulering af overførselsudgifterne i 2021 eller til imødegåelse af mindreudgifter på overførselsområdet i løbet af 2021.

På reserven korrigeres for det andet med virkningerne af nye/justerede investeringsmodeller på beskæftigelsesområdet, som de blev vedtaget i B2019 og B2020. Det vedrører initiativerne på beskæftigelsesområdet i Fælles om nye løsninger. Da disse endnu ikke indgår i et regnskab, skal der korrigeres særskilt herfor. Dette svarer til 65 mio. kr. i 2021.

Hovedkonto: Overførsel – lovændringer

Disse reservebeløb optages parallelt med budgettering af de generelle tilskud og vedrører punkter fra lov- og cirkulæreprogrammet. Punkterne forventes at blive udmøntet i forbindelse med forventet regnskab.

Staten korrigerer virkningen af en række lovændringer via det generelle tilskud jf. det gældende totalbalanceprincip. Denne korrektion af det generelle tilskud indarbejdes i Aarhus Kommunes generelle tilskud. Da virkningen af en del af disse lovændringer ikke umiddelbart kan udmøntes på institutionernes driftskonti, optages de forventede merudgifter/ merindtægter på reservekontoen til senere udmøntning via byrådsindstillinger eller i den videre budgetlægning. Ved udmøntningen overføres de optagne reserver til de berørte magistratsafdelinger.

Til uddybning af reserverne henvises der til KLs budgetvejlednings- og supplementskrivelser.

Hovedkonto: Service – øvrige

1.000 kr. i 2021-priser	B 2021	BO 2022	BO 2023	BO 2024
Reservation af serviceramme	-6.424			
Fald i dagleje procenten		816	1.632	2.448
Inv.model sundhedsområdet (MSO/MBU)		13.705	13.705	13.705
Afledt drift vedr. trafikcentral	3.570	3.570	3.570	3.570

1.000 kr. i 2021-priser	B 2021	BO 2022	BO 2023	BO 2024
Tandsundhedsplejen	3.672	3.672	3.672	3.672
Fællesbidrag		-50.388	-101.825	-152.738
Plejhjem til socialt udsatte	1.000	1.000	1.000	1.000
Skovrejsning på kommunal jord		400	800	1200
Styrkelse af erhvervsuddannelser	1.250	1.250	1.250	1.250
Fælles campusmiljø	5.000	5.000	5.000	5.000
Flere unge i erhvervsuddannelser	3.000	3.000	3.000	3.000
Uddannelse og beskæftigelse	1.250	1.250	1.250	1.250

Reservation af serviceramme - XG-9200002109-14121

Serviceudgiftsreserve ved endeligt budget 2021.

Der er optaget en reserve, så det sikres at rammen ikke overskrides.

Udviklingen i forbruget på serviceudgifterne i Aarhus Kommune og på landsplan vil blive fulgt løbende. Hvis det viser sig, at det ser ud til, at der bliver problemer med at overholde servicerammen, vil Borgmesterens Afdeling i samarbejde med magistratsafdelinger forelægge Magistraten en løsningsmulighed i form af begrænsninger på forbruget

Faldende dagplejeprocet XG-9200002109-15010

I gennem en længere årrække har andelen af 0-2-årige, der passes i dagplejen været faldende. I Budget 2015 blev der budgetteret med, at 13 % af de 0-2-årige passes i dagplejen. I Budget 2018 blev denne andel på baggrund af regnskabsresultatet reduceret til 10 % og dette niveau er fortsat fastholdt i Budget 2020. Da der forventes et forsat fald, er reserven også optaget i 2021 og frem. Baggrunden er, at pasning i institution er dyrere end pasning i dagplejen og derfor skal reserven dække de forventede merudgifter i forbindelse hermed.

Midlerne udmøntes årligt i forbindelse med Afdelingernes Budget samtidigt med at budgetmodellerne på området opdateres. Udmøntningen sker ud fra en konkret vurdering af den stedfundne udvikling i andelen af børn, der passes i dagplejen. Såfremt dagplejeprocet ikke udvikler sig som forventet, vil mer-/mindreudgifterne forbundet hermed indgå i kommunens råderum.

Investeringsmodel sundhedsområdet XG-9200005109-20010

Fra 2018 er der sket en ændring af den kommunale medfinansiering, så den stiger for de 0-2-årige og for ældre på 65 år og derover. Kommunen har derfor intensiveret sin indsats over for disse to målgrupper og byrådet har vedtaget investeringsmodeller på området, som hhv. Børn og Unge og Sundhed og Omsorg arbejder med. Investeringsmodellerne er kun udmøntet for 3 år i forbindelse med byrådsindstillingen, men blev forlænget med 1 år t.o.m. 2021.

Afledt drift vedr. trafikcentral – XG-9200002109-20050

I budgetforliget 2020 er der afsat midler til etablering af en trafikcentral, der skal sikre bedre udnyttelse af kapaciteten i infrastrukturen i Aarhus. Til drift af denne er der afsat 3,5 mio. årligt.

Tandsundhedsplejen – XG-9200002109-20070

I budgetforliget 2020 afsættes midler til at styrke tandplejen for byens udsatte borgere. Midlerne skal finansiere gennemførelsen af

Tandsundhedsplanen, der er udarbejdet i fællesskab af MSO, MSB og MBU. De tre afdelinger undersøger muligheden for at samle budgettet til Omsorgstandplejen, Specialtandplejen og Social Medicinsk Tandklinik i MBU.

Fællesbidrag - XG-9200002109-21130

I budget 2021 blev finansieringsbidraget fjernet og erstattet af et mindre fællesbidrag på 0,375 % årligt.

Plejhjem til socialt udsatte - XG-9200002109-21140

I budget 2021 blev der afsat 1 mio. kr. årligt til Omsorgstilbuddet Pitstop, der er et tilbud til plejkrævende socialt udsatte borgere i Aarhus, der udskrives fra somatisk behandling. Forligspartierne forventer, at regionen vil supplere med et tilsvarende beløb. Alternativt må et tilsvarende beløb finansieres ligeligt af de to afdelinger.

Skovrejsning på kommunal jord - XG-9200002109-21150

budgetforliget for 2020 blev der afsat 2 mio. kr. ekstra pr. år til at understøtte skovrejsningsprojekter, gerne sammen med virksomheder og organisationer. Som et bidrag til at sikre ambitionerne om etablering af 8.000 ha skov inden 2030 blev der i Budget 2021 besluttet, at man også udnytter de muligheder der ligger i at omdanne op til 400 hektar kommunale, bortforpagtede lavtliggende landbrugsarealer til skove. Her kan det ofte gå hurtigt end dér, hvor man skal forhandle med private lodsejere. Der afsættes på en reserve finansiering til eventuel nedskrivning af indtægtskrav på bortforpagtede jorde på 0,4 mio. kr. årligt i 2022 stigende til 1,6 mio. kr. årligt i 2025.

Styrkelse af erhvervsuddannelser - XG-9200002109-21160

En del af erhvervspakken ved budget 2021.

Fælles campusmiljø - XG-9200002109-21170

I budget 2021 blev der afsat 20 mio. kr. (5 mio. kr. årligt) til at arbejde med etablering af fælles, attraktive og innovative campusmiljøer for erhvervsuddannelserne efter aftale med erhvervsskolerne og andre relevante partnere

Flere unge i erhvervsuddannelser - XG-9200002109-21180

I budget 2021 blev der afsat 3 mio. kr. pr. år til at styrke det igangværende samarbejde mellem erhvervslivets parter, erhvervsskolerne og Aarhus Kommune, der fokuserer på en styrkelse af samarbejdet mellem folkeskolen og erhvervsuddannelserne, branding af erhvervsuddannelserne, erhvervslivets rolle i udviklingen af erhvervsuddannelserne samt udviklingen af attraktive studiemiljøer.

Uddannelse og beskæftigelse - XG-9200002109-21190

I budget 2021 blev der afsat 1,25 mio. kr. årligt til styrkelse af virksomhedernes arbejde i forhold til uddannelse og beskæftigelse.

Hovedkonto: Service - Lov- og cirkulæreprogrammet

1.000 kr. i 2021-priser	B 2021	BO 2022	BO 2023	BO 2024
Vederlagsfri tandpleje (L160)	3.654	3.654	3.654	3.654
Ændr. Adgangsregler mm på HF (L1716)	-1.302	-1.302	-1.302	-1.302

I lighed med reservebeløb på hovedkonto: Overførsler – lovændringer” optages disse reservebeløb parallelt med budgettering af de generelle tilskud og vedrører punkter fra lov- og cirkulæreprogrammet. Punkterne forventes at blive udmøntet i forbindelse med forventet regnskab.

Staten korrigerer virkningen af en række lovændringer via det generelle tilskud jf. det gældende totalbalanceprincip. Denne korrektion af det generelle tilskud indarbejdes i Aarhus Kommunes generelle tilskud. Da virkningen af en del af disse lovændringer ikke umiddelbart kan udmøntes på institutionernes driftskonti, optages de forventede merudgifter/ merindtægter på reservekontoen til senere udmøntning via byrådsindstillinger eller i den videre budgetlægning. Ved udmøntningen overføres de optagne reserver til de berørte magistratsafdelinger.

Til uddybning af reserverne henvises der til KLs budgetvejlednings- og supplementskrivelser.

Hovedkonto: Løn og pension

1.000 kr. i 2021-priser	B 2021	BO 2022	BO 2023	BO 2024
Lærere fra den lukkede gruppe	7.989	7.989	7.989	7.989

Lærere fra den lukkede gruppe XG-9200003109-02031

Reserve til dækning af merudgifter til tjenestemandspension.

Beløbet på reserven budgetteres på baggrund af den faktiske afgang blandt tjenestemænd i gruppen i MBU.

Hovedkonto: Finansiering

1.000 kr. i 2021-priser	B 2021	BO 2022	BO 2023	BO 2024
Bedre data	-8.000			
International skole	10.000			

Bedre data - XG-9200004109-21010

I budgetforloget 2021 blev det vedtaget, at der finansieres 8 mio. kr. af indtægter i projektet om Bedre Data i 2021.

International skole - XG-9200004109-21020

I budgetforliget 2021 blev det vedtaget, at der afsættes 10 mio. kr. fra investeringsplanen 2024-2033 til at støtte udvidelsen af en international IB-certificeret skole i Aarhus for styrke forudsætningerne og rammebetingelserne for at fastholde og tiltrække internationale medarbejdere i kommunens virksomheder. Udmøntning af beløbet sker under den forudsætning af, at projektet kan realiseres med tilskud fra fonde og realkreditlån.

Hovedkonto: Udenfor Service

1.000 kr. i 2021-priser	B 2021	BO 2022	BO 2023	BO 2024
Reserve vedrørende ny ferielov	248.476	248.476	248.476	248.476
Refusionsomlægning	40.000	40.000	40.000	40.000

Reserve vedrørende ny ferielov – XG-9200005109-21010

Den 1. september 2020 træder den nye ferielov i kraft. Loven ændrer på perioderne for optjening og afvikling af ferie. Der er i forlængelse heraf besluttet, at ferie optjent i perioden 1. september 2019 til 31. august 2020 indefrysnes i Lønmodtagernes fond for tilgodehavende feriemidler.

Midlerne bliver som hovedregel udbetalt til medarbejderen fra fonden, når vedkommende når folkepensionsalderen. Aarhus Kommune skal senest indbetale til fonden, når medarbejderen når pensionsalderen. Der er mulighed for at indbetale tidligere, hvis Aarhus Kommune ønsker det, dog tidligst i september 2020. Det er aftalt med afdelingerne, at Borgmesterens Afdeling står for indbetalingerne til fonden ud fra likviditets- og rentemæssige overvejelser. Indbetalingerne er finansieret via en reduktion af afdelingernes rammer over de næste 40 år. Rammereduktionen svarer til afdelingernes respektive gennemsnitlige forpligtelser over 40 år. Det er endnu ikke afklaret, hvorledes forpligtelsen skal afvikles, hvorfor midlerne i første omgang placeres på reserven. Det bemærkes, at rammereduktionen er baseret på en foreløbig opgørelse af kommunens forpligtelse. Den endelige forpligtelse kendes først primo 2021. Der kan derfor efterfølgende blive behov for at tilpasse reserven. Der er fra centralt hold fastsat, at kommunernes forpligtelse løbende indekseres. Hvis denne indeksering ikke modsvarer de generelle pris- og lønstigninger, kan der ligeledes blive behov for at tilpasse reserven løbende. Eventuelle merudgifter finansieres af kassen. Modsat tilfalder eventuelle mindreudgifter ligeledes kassen.

For uddybning af de resterende reserverne henvises der til KLs budgetvejlednings- og supplementskrivelser.

Refusionsomlægning - XG-9200005109-21200

I budgetforliget 2021 er der afsatte 40 mio. kr. årligt på reserven til finansiering af det forventede tab på omlægningen af refusi-ordningen for særligt dyre enkeltager.

Reservebeløb vedr. anlæg.

Foruden driftsreserver er der også afsat anlægsreserver. Anlægsreserverne vedrører primært opsparring til større infrastrukturprojekter som letbanen, Marselistunlen og MOVE (mobilitets- og vejfonden), byudviklingsprojekter som de bynære havnearealer, Sydhavnsvarteret og godsbanen, nettoudgifter til pladsbehov og lokaleprogram, indskud i landsbyggefonden med mere. Herudover er Aarhus kommunes investeringsplan 2024-2033 optaget på anlægsreserven.

Anlægsreserver og projekt

1.000 kr. i 2021-priser	B 2020*	B 2021	BO 2022	BO 2023	BO 2024
Trafikløsning på havnen (XA-8919000309)	273.972	0	68.561	25.791	175.873
Bynære havnearealer (XA-8919000809)	157.206	73.224	-75.563	-274.377	-141.587
Godsbanearialet (XA-8919003209)	87.020	19.270	23.526	-65.454	-161.825
Forstærket indsats byudvikling (10+10) (XA-8919004304)	-74.297	0	0	0	0
Pladsbehov/lokaleprogram (XA-8919004515)	-6.701	-33.970	19.132	113.409	0
Landsbyggefonden (XA-8919005115)	11.110		11.547	11.547	
Mobilitets- og vejfond (XA-8919005515)	-212.393	-82.429	-82.429	-82.429	-106.452
Bering-Bedervejen (XA-8919005516)			47.162	47.614	47.614
THG Anlæg (XA-8919005715)			-108.999	-210.256	-108.999
Letbanen (XA-8919006115)	218.748	39.025	39.025	39.025	0
Almene boliger (XA-8919006215)	7.664	0	0	0	-479
Forskydninger Anlæg (XA-8919006315)	-101.816	-304.038			
Sydhavnsvarteret (XA-8919006516)	14.792	66.105	-6.129	-117.935	46.515
Lisbjerg (XA-8919006917)	48.255	87.887	-30.341	-41.115	-73.663
Byudviklingskontoen (XA-8919007019)	47.870	27.940	59.545	78.702	-6.298
Skoletilbud Gellerup Toveshøj Bispehaven (XA-8919010419)		10.170	11.746		-29.543
Aftale om udsatte boligområder (XA-8919010519)	7.121	7.121	1.561	-25.934	
Res til Grundkøb, Sydhavnen og boliger (XA-8919010819)				11.696	
Socialmedicinsk tandklinik (XA-8919010919)			2.034		
Trafikcentral og ITS (XA-8919020019)			13.730	13.730	
Ombygning af kryds Søren F og Ringgaden (XA-8919020119)				2.034	
Fremkommelighed på Ringgaden (XA-8919020219)			2.543	2.543	
Udvidelse af Torshøjvej (XA-8919020319)				8.746	
Ladeinfrastruktur til busser (XA-8919025019)			7.221		
Busfremkommelighed (XA-8919025119)			15.255	15.255	
Skoler - AP 2024-33 (XA-8919031020)					502.000
Dagtilbud - AP 2024-33 (XA-8919032020)					103.000
Ældreområdet - AP 2024-33 (XA-8919033020)					9.000
Socialområdet - AP 2024-33 (XA-8919034020)					80.000
Kultur- og fritidsområdet - AP 2024-33 (XA-8919035020)					57.000

1.000 kr. i 2021-priser	B 2020*	B 2021	BO 2022	BO 2023	BO 2024
Almene boliger - AP 2024-33 (XA-8919036020)					42.000
Klimaområdet - AP 2024-33 (XA-8919037020)					42.000
Trafikal infrastruktur - AP 2024-33 (XA-8919038020)					133.000
Velfærd i lokalområder - AP 2024-33 (XA-8919039020)					304.000
Buffer AP - 2024-33 (XA-8919039520)					80.000
Reserve til KB-bevillinger - AP 2024-33 (XA-8919039620)					60.000
Reservebeløb i alt	478.551	-89.695	19.126	-447.408	1.053.157

*) Budget 2020 er fremskrevet til 2021-priser med KL's vægtede fremskrivningsprocenter

Nedenfor beskrives de enkelte anlægsreserver i Budget 2021-2024

Trafikløsning på havnen (XA-8919000309)

1.000 kr. i 2021-priser	B 2020*	B 2021	BO 2022	BO 2023	BO 2024
Trafikløsning- Marselis Boulevard – opsparing (XA-8919000309-00010)	273.972		68.561	25.791	175.873
Reservebeløb i alt	273.972	0	68.561	25.791	175.873

*) Budget 2020 er fremskrevet til 2021-priser med KL's vægtede fremskrivningsprocenter

Byrådet tiltrådte den 17. december 1997 "Handlingsplan i tilknytning til Masterplanen". Som beskrevet i handlingsplanen blev der påbegyndt en opsparing fra 1999 til den planlagte kommunale andel af en lukket tunnel på Marselis Boulevard på strækningen fra havnen til vest for Skanderborgvej.

Byrådet har den 8. oktober 2008 vedtaget indstillingen "Projekteringsbevilling for igangsætning af anlægsprojekt for forbedret vejforbindelse til Aarhus Havn – tunnel under Marselis Boulevard og Adolph Meyers Vej samt udvidelse af Åhavevej". Af indstillingen fremgår det, at den kommunale opsparing videreføres til 2015.

I december 2011 blev der indgået en aftale om at videreføre fastfrysningen af dækningsafgiften til 2020 og derefter nedtrappe den. Den del af provenuet fra dækningsafgiften, som hidtil er gået til letbanen, bidrager indtil til færdiggørelsen af den forbedre vejforbindelse til Aarhus Havn.

I forbindelse med Anlægsplanen, der blev vedtaget i B2014, afsættes provenuet fra fastfrysningen af dækningsafgiften, bortset fra 2021 hvor provenuet indgår i finansieringen af Anlægsplanen, til vejforbindelsen på anlægsreserven. I B2019 blev en ændret aftrapningsprofil for dækningsafgiften vedtaget under forudsætning om, at det samlede provenu fastholdes uændet til 2028.

Bynære havnearealer (XA-8919000809)

1.000 kr. i 2021-priser	B 2020*	B 2021	BO 2022	BO 2023	BO 2024
Byn. havnear., byggemodning (XA-8919000809-06010)	18.918	20.340	25.120	36.307	91.733
Byn. havnear., afregn. iht. indg. aft. (XA-8919000809-06030)	309.967	18.652	50.850	46.680	0
Byn. havnear., salg af arealer (XA-8919000809-06060)	-174.273	0	-203.400	-374.998	-233.320
Byn. havnear., Jordkøb (XA-8919000809-06090)	2.593	34.232	51.867	17.635	0
Byn. havnear., Letbane på Aarhus Ø (XA-8919000809-06100)	-109.193	73.224	-75.563	-274.377	-141.587
Reservebeløb i alt	157.206	20.340	25.120	36.307	91.733

*) Budget 2020 er fremskrevet til 2021-priser med KL's vægtede fremskrivningsprocenter

Udviklingen af Aarhus Ø har været i gang i over 10 år og vil løbe i endnu en årrække. Der er på anlægsreserven tidligere optaget udgiftsrådighedsbeløb til kommende byggemodning og jordkøb mv. samt indtægtsrådighedsbeløb fra kommende salg. Der vil frem til projektets afslutning blive optaget yderligere udgifts- og indtægtsrådighedsbeløb på anlægsreserven til senere udmøntning. Over hele udviklingsprojektets løbetid forudsættes økonomisk balance.

Godsbanearialet (XA-8919003209)

1.000 kr. i 2021-priser	B 2020*	B 2021	BO 2022	BO 2023	BO 2024
Salg af byggeretter på godsbanearialet (XA-8919003209-12010)	37.704	-8.299		-70.539	-161.825
Godsbanen - Byggemodning (XA-8919003209-12020)	26.214	27.569	3.626	5.085	
Godsbanen - Evt. refusion (XA-8919003209-12030)	23.102		9.742		
Godsbanen - Parkeringshus (XA-8919003209-12040)			10.158		
Reservebeløb i alt	87.020	19.270	23.526	-65.454	-161.825

*) Budget 2020 er fremskrevet til 2021-priser med KL's vægtede fremskrivningsprocenter

Udviklingen af den nordlige del af Godsbanearierne har været i gang i flere år. Der vil blive udarbejdet en udviklingsplan for den sydlige del af Godsbanearierne, der vil danne grundlag for omdannelsen af de sydlige områder. Der er på anlægsreserven tidligere optaget udgiftsrådighedsbeløb til kommende byggemodning mv. samt indtægtsrådighedsbeløb fra kommende salg. Der vil frem til projektets afslutning blive optaget yderligere udgifts- og indtægtsrådighedsbeløb på anlægsreserven til senere udmøntning. Over hele udviklingsprojektets løbetid forudsættes økonomisk balance.

Forstærket indsats byudvikling (10+10) (XA-8919004304)

1.000 kr. i 2021-priser	B 2020*	B 2021	BO 2022	BO 2023	BO 2024
Byudvikling - Anlægsreserven (10+10) (XA-8919004304-14010)	6.676	11.230	11.230	11.230	11.230
Byudvikling - Indtægtskrav (10+10) (XA-8919004304-14020)	-26.004	-11.230	-11.230	-11.230	-11.230
Byudvikling - Indtægtskrav (10+10) KB (XA-8919004304-14030)	-54.969				
Reservebeløb i alt	-74.297	0	0	0	0

*) Budget 2020 er fremskrevet til 2021-priser med KL's vægtede fremskrivningsprocenter

I Budget 2014 blev indsatsen i regi af Arealudvikling Aarhus opprioriteret med et beløb på 20 mio. kr. årligt (2014-priser). Beløbet er afsat som en anlægsreserve, hvorfra der kan ske udmøntning efter beslutning i Magistraten. Udgifterne til opprioriteringen finansieres via modregning i salgsindtægterne fra de pågældende byudviklings- og byomdannelsesområder.

Pladsbehov/lokaleprogram (XA-8919004304)

1.000 kr. i 2021-priser	B 2020*	B 2021	BO 2022	BO 2023	BO 2024
Pladsbehov/lokaleprogram (XA-8919004515-15010)	-6.701	-33.970	19.132	113.409	
Reservebeløb i alt	-6.701	-33.970	19.132	113.409	0

*) Budget 2020 er fremskrevet til 2021-priser med KL's vægtede fremskrivningsprocenter

I forbindelse med "Ny anlægsplan for 2014-2023", som blev vedtaget i budget 2014, blev der afsat 139 mio. kr. 2018 og 100 mio. kr. årligt i perioden 2019-2023 i 2014-priser til pladsbehov, lokaleprogram på dagpasnings- og folkeskoleområdet. Beløbet blev afsat efter revurdering af pladsbehov på de to områder. Hvis prognoserne fortsat viser behov for fremrykning af udbygningen, er der givet der adgang til at fremrykke beløb på reserven. Hertil kommer, at der i Anlægsplanen 2024-2033 er i den 10-årige perioden afsat rådighedsbeløb på årligt 65 mio. kr. i 2021-priser, samt et ekstraordinært beløb på 35 mio. kr. til 45 nye 4-gruppers institutioner.

Landsbyggefonden (XA-8919005115)

1.000 kr. i 2021-priser	B 2020*	B 2021	BO 2022	BO 2023	BO 2024
XA-8919005115-15010 (Landsbyggefonden - Ungdomsboliger)	11.110				
XA-8919005115-15030 (Landsbyggefonden - Boliger)			11.547	11.547	
Reservebeløb i alt	11.110	0	11.547	11.547	0

*) Budget 2020 er fremskrevet til 2021-priser med KL's vægtede fremskrivningsprocenter

I forbindelse med anlægsplanen fra Budget 2014 er der i perioden 2018-2023 afsat et årligt rammebeløb på 10 mio. kr. i 2014-priser til flere nye almene boliger. I forbindelse med udmøntningen skal der tages stilling til fordelingen af boligtyper. Beløbene bliver udmøntet hvert andet år. Der er optaget en ny reserve i 2023.

I budgetforliget for 2016 er der afsat 5 mio. kr. i 2018 og 2019 til opførelse af almene ungdomsboliger. Disse er endnu ikke udmøntet. Reserven er med til at sikre, at der vil blive opført næsten 3.000 almene ungdomsboliger i Aarhus kommune.

Mobilitets- og vejfond (XA-8919005515)

1.000 kr. i 2021-priser	B 2020*	B 2021	BO 2022	BO 2023	BO 2024
Mobilitets- og vejfond – udgifter (XA-8919005515-15010)	6.878	0	0	0	-24.023
Mobilitets- og vejfond – indtægter (XA-8919005515-15020)	-219.271	-82.429	-82.429	-82.429	-82.429
Reservebeløb i alt	-212.393	-82.429	-82.429	-82.429	-106.452

*) Budget 2020 er fremskrevet til 2021-priser med KL's vægtede fremskrivningsprocenter

I budgetforliget for 2015 blev det besluttet at oprette en Mobilitets- og vejfond. Mobilitets- og vejfonden har til formål at investere i trafikal infrastruktur, der kan medvirke til at sikre eller øge mobiliteten i og omkring Aarhus. Mobilitet skal forstås bredt og indbefatter alle former for trafikarter, herunder veje, cyklisme, gang, gods og kollektiv trafik. Prioriteringen af fondens midler sker ud fra tanken om "mest mulig mobilitet for pengene" med udgangspunkt i rapporten "Trafik i Aarhus 2030 – Udfordringer og muligheder" og med investeringsmæssigt fokus på grundscenariet i denne rapport.

Midler fra Mobilitets- og vejfonden bliver løbende udmøntet til infrastrukturprojekter.

Mobilitets- og vejfondens årlige midler tilvejebringes via de løbende indtægter, som kommunen realiserer fra tilbagekøbsklausuler fremover. Mobilitets- og vejfondens finansieringsgrundlag fastsættes som udgangspunkt med afsæt i forudsatte årlige indtægter fra tilbagekøbsklausuler på 50 mio. kr. om året i 2015-priser. I forbindelse med Budget 2018 blev det vurderet, at de årlige indtægter fra tilbagekøbsklausuler vil blive på ca. 78 mio. kr. årligt i 2018-priser.

Prioriterede mobilitetsprojekter kan fremrykkes inden for en ramme på 100 mio. kr.

I forbindelse med Budget 2020 er reserverne for 2022 og 2023 udmøntet til konkrete projekter.

I Investeringsplanen 2024-2033 er de afsatte midler i perioden 2024-2033 fuldt udmøntet.

Bering-Bedervejen (XA-8919005516)

1.000 kr. i 2021-priser	B 2020*	B 2021	BO 2022	BO 2023	BO 2024
Finansiering af Beder-Beringvejen (XA-8919005516-17010)			47.162	47.614	47.614
Reservebeløb i alt	0	0	47.162	47.614	47.614

*) Budget 2020 er fremskrevet til 2021-priser med KL's vægtede fremskrivningsprocenter

I Budget 2017 besluttede Byrådet at igangsætte projekteringen og forberedelse af udbudsfasen med udgangspunkt i den daværende opsparring. Samtidig blev der besluttet at der i forbindelse med Budget2018 skulle foreligge en finansieringsplan for restfinansieringen, der kunne indgå i budgetdræftelserne for Budget2018. I Budget 2018 blev det besluttet at reserve 25 mio. kr. (2018-priser) årligt fra MOVE i perioden 2018 til 2024, samt 20 mio. kr. årligt (2018-priser) fra Infrastruktur reserven i perioden 2020 til 2024. I forbindelse med den supplerende regnskabsindstilling i forbindelse med Regnskab 2019 blev de første reserver til vejprojektet udmøntet.

THG Anlæg (XA-8919005715)

1.000 kr. i 2021-priser	B 2020*	B 2021	BO 2022	BO 2023	BO 2024
Tage Hansens Gade salgsindtægter (XA-8919005715-15020)			-108.999	-210.256	-108.999
Reservebeløb i alt	0	0	-108.999	-210.256	-108.999

*) Budget 2020 er fremskrevet til 2021-priser med KL's vægtede fremskrivningsprocenter

Kommunen betalte i 2018 Region Midtjylland for Amtssygehusgrunden på Tage-Hansens Gade, hvor der som finansiering tidligere er optaget indtægtsrådighedsbeløb på anlægsreserven fra kommende salg af byggeretter. Der forventes i efteråret 2019 vedtaget en udviklingsplan for Amtssygehusgrunden, hvor der vil blive optaget yderligere rådighedsbeløb på anlægsreserven til eksempelvis byggemodning til senere udmøntning. Over hele udviklingsprojektets løbetid forudsættes økonomisk balance.

Letbanen (XA-8919006115)

1.000 kr. i 2021-priser	B 2020*	B 2021	BO 2022	BO 2023	BO 2024
XA-8919006115-15010 (Etape: Lisbjerg skolen - E45)	21.383				
XA-8919006115-15020 (Etape: Aarhus Ø - Brabrand)	197.366	39.025	39.025	39.025	
Reservebeløb i alt	218.748	39.025	39.025	39.025	0

*) Budget 2020 er fremskrevet til 2021-priser med KL's vægtede fremskrivningsprocenter

Med åbning af letbanens første etape i 2017 blev den første milepæl i etableringen af et effektivt transportsystem, der skal sikre fremkommelighed og vækst i og omkring Aarhus nået. Etape 1 er dog kun første skridt. Med etape 2 bringes letbanen til Hinnerup, Brabrand og Aarhus Ø.

I Investeringsplanen 2014-2023 er der afsat 22,5 mio. kr. årligt (2014-priser) til letbanens etape 1 og efterfølgende etaper.

Byrådet har i august 2015 igangsat VVM-processen for etape 2 og har tidligere afsat midler til dækning af Aarhus kommunes forventede andel af anlægsudgifterne for strækningen Lisbjerg-E45 og Aarhus Ø-Gellerup.

I budgetforliget for 2016 er der besluttet at afsætte yderligere midler, således etape 2 kan videreføres til Brabrand, og så det bliver muligt at etablere et depotspor.

På den baggrund er der til letbanens etape 2 Aarhus Ø-Gellerup afsat henholdsvis 197 mio. kr. i 2020 og 39 mio.kr. fra 2021 til 2024, mens der er afsat henholdsvis 21,3 mio. kr. til stykket Lisbjergskole – E45.

Hertil kommer en fortsat opsparring på 39 mio. kr. årligt fra 2024 til 2033 i Investeringsplanen 2024-2033.

Almene boliger (XA-8919006215)

1.000 kr. i 2021-priser	B 2020*	B 2021	BO 2022	BO 2023	BO 2024
Almene boliger (XA-8919006215-15100)	76.710		12.765	6.287	
Salg af udlejningsejendomme (XA-8919006215-15200)	-69.046		-12.765	-6.287	
Reservebeløb i alt	7.664	0	0	0	0

*) Budget 2020 er fremskrevet til 2021-priser med KL's vægtede fremskrivningsprocenter

I budgetforliget for 2016 er der besluttet at prioritere 240 mio. kr. til at øge kvoten til nybyggeri af almene boliger. I den forbindelse er der oprettet en reserve på 69,1 mio. kr. i perioden 2016 til 2019, som er finansieret af salg af kommunale udlejningsejendomme. Udmøntningen til almenboligkvoterne foretages i takt med salg af ejendomme, og i det omfang de solgte ejendomme ikke er indbefattet af indtægtskravet vedr. salg af kommunale ejendomme.

Sydhavnskvarteret (XA-8919006516)

1.000 kr. i 2021-priser	B 2020*	B 2021	BO 2022	BO 2023	BO 2024
Salgsindtægter (Sydhavnskvarteret) (XA-8919006516-16010)			-188.834	-190.569	-82.987
Byggemodning (Sydhavnskvarteret) (XA-8919006516-16020)	14.792	35.595	39.757	50.850	79.707
Evt. refusion (Sydhavnskvarteret) (XA-8919006516-16030)			27.299		19.733
Generhvervelse mv (Sydhavnskvarteret) (XA-8919006516-16040)		30.510	115.649	21.784	30.063
Reservebeløb i alt	14.792	66.105	-6.129	-117.935	46.515

*) Budget 2020 er fremskrevet til 2021-priser med KL's vægtede fremskrivningsprocenter

Udviklingen af Sydhavnskvarteret er igangsat og der er på anlægsreserven tidligere optaget udgiftsrådighedsbeløb til kommende byggemodning mv. samt indtægtsrådighedsbeløb fra kommende salg. Der vil frem til projektets afslutning blive optaget yderligere udgifts- og indtægtsrådighedsbeløb på anlægsreserven til senere udmøntning. Over hele udviklingsprojektets løbetid forudsættes økonomisk balance.

Lisbjerg (XA-8919006917)

1.000 kr. i 2021-priser	B 2020*	B 2021	BO 2022	BO 2023	BO 2024
Lisbjerg - Salgsindtægter (XA-8919006917-17010)			-112.220	-114.962	-112.220
Lisbjerg - Byggemodning (XA-8919006917-17020)	38.515	50.850	61.020	55.258	90.855
Lisbj - Byggemodning - Etape 1.1 (XA-8919006917-17021)	8.672				
Lisbj - Byggemodning - Etape 1.2 (XA-8919006917-17022)	1.068	311	519		
Lisbjerg - Evt. refusion (XA-8919006917-17030)		16.386		18.588	18.588
Lisbjerg - Generhvervelse mv (XA-8919006917-17040)		20.340	20.340		52.114
Lisbjerg - Finans Nye skole og idræt (XA-8919006920-30010)					-123.000
Reservebeløb i alt	48.255	87.887	-30.341	-41.115	-73.663

*) Budget 2020 er fremskrevet til 2021-priser med KL's vægtede fremskrivningsprocenter

Byrådet har d. 22. august 2018 vedtaget udviklingsplanen for Lisbjerg. Der er allerede foretaget kommunal byggemodning i en del af området, ligesom de første salg er gennemført. Der er på anlægsreserven tidligere optaget udgiftsrådighedsbeløb til kommende byggemodning mv. samt indtægtsrådighedsbeløb fra kommende salg. Der vil frem til projektets afslutning blive optaget yderligere udgifts- og indtægtsrådighedsbeløb på anlægsreserven til senere udmøntning. Over hele udviklingsprojektets løbetid forudsættes økonomisk balance. I forbindelse med Investrignsplan 2024-2033 blev det besluttet at byudviklingsprojektet skal være med til at finansiere en nye skole i Nye, samt idrætsfaciliteter i Lisbjerg og Nye.

Byudviklingskontoen (XA-8919006917)

1.000 kr. i 2021-priser	B 2020*	B 2021	BO 2022	BO 2023	BO 2024
Byudviklingskontoen (XA-8919007019-19100)		27.940	59.545	78.702	-6.298
Byggemodning - Generhvervelsesmidler (XA-8919007019-19010)	47.458				
Afdelingernes Salg 20% (XA-8919007019-19020)	412				
Grunde til dagtilbud - AP 2024-33 (XA-8919007020-30010)					6.000
Grunde til serviceareal MSO - AP 2024-33 (XA-8919007020-30020)					2.000
Grunde til serviceareal MSB - AP 2024-33 (XA-8919007020-30030)					1.000
Merpris udover standard MSB - AP 2024-33 (XA-8919007020-30040)					3.000
Idrætsanlæg - AP 2024-33 (XA-8919007020-30050)					3.000
Planer i MTM - AP 2024-33 (XA-8919007020-30060)					-15.000
Reservebeløb i alt	47.870	27.940	59.545	78.702	-6.298

*) Budget 2020 er fremskrevet til 2021-priser med KL's vægtede fremskrivningsprocenter

Byudviklingskontoens formål er at styrke mulighederne for at tilvejebringe passende fysiske rammer for kommunens leverance af serviceydelser i takt med byens udbygning og fortætning. Der kan dermed både finansieres opkøb og anlæg fra kontoen. Midlerne på byudviklingskontoen kommer fra det årlige nettoprovenue, der sikres udover Grundsalg nuværende indtægtskrav i det omfang det realiseres. Udover nettoprovenuet fra tilføres kontoen de såkaldte generhvervelsesmidler fra salg af ældre kommunal

jord. Endelig kommer der bidrag fra provenuer fra magistratsafdelingernes realisering af jord og ejendomme.

I forbindelse med Investeringsplanen 2024-2033 der fra byudviklingskolen afsat midler til finansiering af grund til nye skole på Aarhus Ø og velfærdstilbud i lokalområder, samt grunde til initiativer hos magistratsafdelingerne

Skoletilbud Gellerup Toveshøj Bispehaven (XA-8919010419)

1.000 kr. i 2021-priser	B 2020*	B 2021	BO 2022	BO 2023	BO 2024
Køb af to skolegrunde (XA-8919010419-19010)		10.170			
Jordkøb - 3 boldbaner (XA-8919010419-19020)			11.746		
Reserve til udgifter i efterfølgende år (XA-8919010419-19030)					60.472
Skolestruktur Vestbyen - Opsamling (XA-8919010419-19050)					-90.015
Reservebeløb i alt	0	10.170	11.746	0	-29.543

*) Budget 2020 er fremskrevet til 2021-priser med KL's vægtede fremskrivningsprocenter

Alle partier i Aarhus Byråd indgik den 22. maj en aftale om et attraktivt skoletilbud i Gellerup, Toveshøj og Bispehaven. Aftalen indebærer blandt andet, at der skal bygges en ny skole i Gellerup, fusion af Tovshøjskolen og Ellekærskolen og at Stensagerskolen flytter til Tovshøjskolen. Byrådet vedtog den 12. august 2019 en indstilling om denne aftale. Som følge af beslutningen er der afsat reserver til køb af skolegrund og boldbaner, samt en reserve til udgifter udover budgetperioden.

Reserve til Aftale om udsatte boligområder (XA-8919010519)

1.000 kr. i 2021-priser	B 2020*	B 2021	BO 2022	BO 2023	BO 2024
Aftale om udsatte boligomr - Indskudskapital (XA-8919010519-19020)			1.561		
Udsatte boligomr. Dagtilbud - flytning (XA-8919010519-19030)	7.121	7.121			
Udsatte boligomr. Salg af byggeretter (XA-8919010519-19040)				-25.934	
Reservebeløb i alt	7.121	7.121	1.561	-25.934	0

*) Budget 2020 er fremskrevet til 2021-priser med KL's vægtede fremskrivningsprocenter

I sommeren 2018 indgik 29 af 31 medlemmer af Aarhus Byråd en aftale om udsatte boligområder, som efterfølgende blev vedtaget i byrådet. Denne aftale indeholdt en række initiativer med konsekvenser for økonomien. En del af disse initiativer blev finansieret ved Budget 2019, mens hovedparten af udgifterne er blevet finansieret og udmøntet i Budget 2020.

På anlægsreserver er der afsat beløb af til flytning af dagtilbud og indskud i landsbyggefonden En del af disse udgifter forventes finansieret af salg af byggeretter.

Res til Grundkøb, Sydhavnen og boliger (XA-8919010819)

1.000 kr. i 2021-priser	B 2020*	B 2021	BO 2022	BO 2023	BO 2024
Res til Grundkøb, Sydhavnen og boliger (XA-8919010819-19010)				11.696	

1.000 kr. i 2021-priser	B 2020*	B 2021	BO 2022	BO 2023	BO 2024
Reservebeløb i alt	0	0	0	11.696	0

*) Budget 2020 er fremskrevet til 2021-priser med KL's vægtede fremskrivningsprocenter

Byudviklingsplanerne for Sydhavns kvarteret har høje ambitioner om at sikre en udvikling af området, der respekterer de nuværende udsatte brugere og skaber plads til, og at funktionerne understøtter deres liv i området, i vid udstrækning bibeholdes.

Det vurderes ikke på det nuværende grundlag muligt at finansiere grundkøbet via byudviklings-økonomien, hvorfor forligspartierne er enige om at reservere 8 mio. kr. til overdragelse af byggeretter til byggeriet. Beløbet frigives til byudviklingsøkonomien, hvis Byrådet på et senere tidspunkt beslutter at anlægge det foreslåede projekt. Af hensyn til fremdriften i byudviklingen på Sydhavnen, skal der dog tages endeligt stilling til projektets gennemførelse senest ved næste anlægsudmøntning.

Socialmedicinsk tandklinik (XA-8919010919)

1.000 kr. i 2021-priser	B 2020*	B 2021	BO 2022	BO 2023	BO 2024
Socialmedicinsk tandklinik (XA-8919010919-19010)			2.034		
Reservebeløb i alt	0	0	2.034	0	0

*) Budget 2020 er fremskrevet til 2021-priser med KL's vægtede fremskrivningsprocenter

I forlængelse af afsatte midler til tandsundhedsplan er der i Budget 2020 afsat midler til at understøtte etablering af Socialmedicinsk Tandklinik i 2022.

Trafikcentral og ITS (XA-8919020019)

1.000 kr. i 2021-priser	B 2020*	B 2021	BO 2022	BO 2023	BO 2024
Trafikcentral og ITS (XA-8919020019-19010)			13.730	13.730	
Reservebeløb i alt	0	0	13.730	13.730	0

*) Budget 2020 er fremskrevet til 2021-priser med KL's vægtede fremskrivningsprocenter

For at sikre en bedre udnyttelse af kapaciteten i infrastrukturen i Aarhus er der brug for at etablere en trafikcentral. Målet er at skabe en bedre fremkommelighed for trafikken generelt, og især med fokus på busfremkommelighed, trafikstyring ved akutte hændelser samt fri passage for udrykningskøretøjer. Investeringerne i teknologiske løsninger påbegyndes i budgetperioden. Beløbet afsættes som en reserve til brug for opgradering af signalanlæg, indkøb og opstilling af udstyr til trafikregistrering og trafikinformation med videre.

Ombygning af kryds Søren F og Ringgaden (XA-8919020119)

1.000 kr. i 2021-priser	B 2020*	B 2021	BO 2022	BO 2023	BO 2024
Ombygning af kryds Søren F og Ringgaden (XA-8919020119-19010)	0	0	0	2.034	0
Reservebeløb i alt	0	0	0	2.034	0

*) Budget 2020 er fremskrevet til 2021-priser med KL's vægtede fremskrivningsprocenter

Den bynære byomdannelse langs Søren Frichs Vej medfører en del ny biltrafik. Der er i Budget 2020 afsat til anlægsreserve til at sikre bedre forhold for små cyklister i krydset Ringgaden / Søren Frichs Vej.

Fremkommelighed på Ringvejen (XA-8919020219)

1.000 kr. i 2021-priser	B 2020*	B 2021	BO 2022	BO 2023	BO 2024
Fremkommelighed på Ringvejen (XA-8919020219-19010)	0	0	2.543	2.543	0
Reservebeløb i alt	0	0	2.543	2.543	0

*) Budget 2020 er fremskrevet til 2021-priser med KL's vægtede fremskrivningsprocenter

Der er fremkommelighedsproblemer på Ringvejen i myldretiden, både for kollektiv trafik og biler, og der er afsat en reserve til analys, skitseprojektering og VVM.undersøgelse.

Udvidelse af Torshøjvej (XA-8919020319)

1.000 kr. i 2021-priser	B 2020*	B 2021	BO 2022	BO 2023	BO 2024
Udvidelse af Torshøjvej (XA-8919020319-19010)				8.746	0
Reservebeløb i alt	0	0	0	8.746	0

*) Budget 2020 er fremskrevet til 2021-priser med KL's vægtede fremskrivningsprocenter

I forbindelse med etablering af Bering-Beder Vejen vil vejstrækningen mellem den nye Bering-Beder Vej og frem til Aarhus Syd Motorvejen blive så belastet, at det vil være nødvendigt med en udbygning af den eksisterende Torshøjvej fra 2 til 4 spor og udbygning af rampekrydsene. Der er på nuværende tidspunkt afsat 8,7 mio. kr. til projektet på en reserve.

Ladeinfrastruktur til bybusser (XA-8919025019)

1.000 kr. i 2021-priser	B 2020*	B 2021	BO 2022	BO 2023	BO 2024
Ladeinfrastruktur til bybusser (XA-8919025019-19010)			7.221		
Reservebeløb i alt	0	0	7.221	0	0

*) Budget 2020 er fremskrevet til 2021-priser med KL's vægtede fremskrivningsprocenter

Der afsatte en reserve til etablering af ladeinfrastruktur til driften af el-busser i fremtiden.

Busfremkommelighed (XA-8919025119)

1.000 kr. i 2021-priser	B 2020*	B 2021	BO 2022	BO 2023	BO 2024
Busfremkommelighed (XA-8919025119-19010)			15.255	15.255	0
Reservebeløb i alt	0	0	15.255	15.255	0

*) Budget 2020 er fremskrevet til 2021-priser med KL's vægtede fremskrivningsprocenter

Der er i både 2022 og 2023 afsat reserver, der skal benyttes til anlægsprojekter, der skal gøre det lettere for busserne at passere gennem trafikken. Anderledes trafikregulering, herunder andre signalprioriteringer og særlige busbaner kan blive en del af løsningen til at øge busfremkommeligheden.

Skoler - Investeringsplan 2024-2033 (XA-8919031020)

1.000 kr. i 2021-priser	B 2020*	B 2021	BO 2022	BO 2023	BO 2024
Skoleudbygningsprogram (XA-8919031020-30010)	0	0	0	0	-13.000
Skolekapacitet i sydbyen (XA-8919031020-30020)	0	0	0	0	73.000
Skolekapacitet i nordøst (XA-8919031020-30030)	0	0	0	0	52.000
Ny skole i Nye (XA-8919031020-30040)	0	0	0	0	167.000
Ny skole på Aarhus Ø (XA-8919031020-30050)	0	0	0	0	162.000
Faglokaler og pædagogiske arbejdspladser (XA-8919031020-30060)	0	0	0	0	25.000
Indeklima. Modernisering, toiletter mv. (XA-8919031020-30070)	0	0	0	0	9.000
Produktionskøkkener (XA-8919031020-30080)	0	0	0	0	6.000
Reservebeløb i alt	0	0	0	0	502.000

*) Budget 2020 er fremskrevet til 2021-priser med KL's vægtede fremskrivningsprocenter

Fra 2024 til 2033 er der i investeringsplanen vedtaget i Budget 2021 afsat rådighedsbeløb til udbygning af skoler både i større og mindre skala og også til nye skoler. Herudover er der afsat rådighedsbeløb faglokaler, indeklima og produktionskøkkener mv.

Dagtilbud - Investeringsplan 2024-2033 (XA-8919032020)

1.000 kr. i 2021-priser	B 2020*	B 2021	BO 2022	BO 2023	BO 2024
Pladsbehov dagtilbud (XA-8919032020-30010)	0	0	0	0	65.000
Pladsbehov dagtilbud - Ekstra 10 grupper (XA-8919032020-30011)	0	0	0	0	35.000
Udefaciliteter (XA-8919032020-30020)	0	0	0	0	3.000
Reservebeløb i alt	0	0	0	0	103.000

*) Budget 2020 er fremskrevet til 2021-priser med KL's vægtede fremskrivningsprocenter

Der er i Budget 2021 afsat rådighedsbeløb på i alt 103 mio. kr. i 2024 til dagtilbudsområdet. Heraf er der ekstraordinært i 2024 afsat 35 mio. kr. til ekstra 10 dagtilbudsgrupper. I den 10-årige investeringsplan er der årligt i perioden afsat 65 mio. kr. (2021-priser) til 45 nye 4-grupper institutioner. Der er ligeledes afsat 3 mio. kr. årligt til gode udendørsfaciliteter.

Ældreområdet - Investeringsplan 2024-2033 (XA-8919033020)

1.000 kr. i 2021-priser	B 2020*	B 2021	BO 2022	BO 2023	BO 2024
Plejhjemmet Hedevej (XA-8919033020-30020)	0	0	0	0	9.000
Reservebeløb i alt	0	0	0	0	9.000

*) Budget 2020 er fremskrevet til 2021-priser med KL's vægtede fremskrivningsprocenter

I 2024 er afsat 9 mio. kr. i rådighedsbeløb til en samlingssal på Plejhjemmet Hedevej. På ældreområdet er der fra 2026 rådighedsbeløb på mellem 20-25 mio. kr. hen over årene 2026 til 2033 til bygning af flere plejeboliger

Socialområdet - Investeringsplan 2024-2033 (XA-8919034020)

1.000 kr. i 2021-priser	B 2020*	B 2021	BO 2022	BO 2023	BO 2024
Boliger Voksenhandicap (XA-8919034020-30010)					27.000
Boliger Udsatte voksne og socialpsykiatri (XA-8919034020-30020)					19.000

1.000 kr. i 2021-priser	B 2020*	B 2021	BO 2022	BO 2023	BO 2024
Boliger Børn og Unge (XA-8919034020-30030)					9.000
Lærings- og beskæftigelsestilbud (XA-8919034020-30040)					25.000
Reservebeløb i alt	0	0	0	0	80.000

*) Budget 2020 er fremskrevet til 2021-priser med KL's vægtede fremskrivningsprocenter

På socialområdet er der i årene 2024-2026 afsat i alt ca. 243 mio. kr. (2021-priser) til nye tilbud på det specialiserede socialområde, herunder områderne voksenhandicap, Socialpsykiatri og udsatte voksne samt Børn og unge under henholdsvis almenboligloven og seveloven. Af de 243 mio. kr. er der afsat 76 mio. kr. til at etablere lærings- og beskæftigelsestilbud, der enten opføres i tilknytning til ovennævnte nye boliger eller eksisterende tilbud.

Kultur- og fritidsområdet - Investeringsplan 2024-2033 (XA-8919035020)

1.000 kr. i 2021-priser	B 2020*	B 2021	BO 2022	BO 2023	BO 2024
Idrætsanlæg og outdoorfaciliteter (XA-8919035020-30020)					13.000
Fritids- og foreningsfaciliteter (XA-8919035020-30030)					7.000
Musikhusparken (XA-8919035020-30040)					10.000
DOKK1 og lokalbiblioteker (XA-8919035020-30050)					5.000
Bådebroer (XA-8919035020-30060)					7.000
Magasinplads (XA-8919035020-30070)					15.000
Reservebeløb i alt	0	0	0	0	57.000

*) Budget 2020 er fremskrevet til 2021-priser med KL's vægtede fremskrivningsprocenter

På kultur- og fritidsområdet er årligt sat rådighedsbeløb af i perioden 2024 til 2033 til udbygning af idrætsanlæg, fritidsfaciliteter samt inventar og IT-udstyr på bibliotekerne. Herudover er der afsat beløb til Musikhusparken, Magasinplads, bådebroer i fiskeri-, træskibs- og lystbådehavnen. I investeringsplanen er der afsat 50 mio. til nyt Nature & Science museum i 2026.

Almene boliger - Investeringsplan 2024-2033 (XA-8919036020)

1.000 kr. i 2021-priser	B 2020*	B 2021	BO 2022	BO 2023	BO 2024
Almene boliger - (XA-8919036020-30010)					42.000
Reservebeløb i alt	0	0	0	0	42.000

*) Budget 2020 er fremskrevet til 2021-priser med KL's vægtede fremskrivningsprocenter

Grundkvoten til almene boliger hæves med 42 mio. kr. årligt fra 2024 til 2033.

Klimaområdet - Investeringsplan 2024-2033 (XA-8919037020)

1.000 kr. i 2021-priser	B 2020*	B 2021	BO 2022	BO 2023	BO 2024
Klimapulje til byggeri 5 % (XA-8919037020-30010)					26.000
Miljø og Biodiversitet (XA-8919037020-30030)					10.000
Klimatilpasning - Oversvømmelse (XA-8919037020-30040)					2.000
Klimatilpasning - Vejnettet (XA-8919037020-30044)					4.000
Reservebeløb i alt	0	0	0	0	42.000

*) Budget 2020 er fremskrevet til 2021-priser med KL's vægtede fremskrivningsprocenter

På klimaområdet er der i perioden 2024 til 2033 afsat rådighedsbeløb på 260 mio. kr., der kan prioriteres indenfor sporene Energi, Mobilitet og Transport, Byggeri og Anlæg, Industri og Landbrug, "Aarhus omstiller" og "Klimavenlig Arbejdsplads". Til nedbringelse af CO₂ i anlægsprojekter afsættes der en klimapulje svarende til 5 % af det samlede afsatte bygge- og anlægsbeløb i årene 2024 til 2033. Der ligeledes afsat rådighedsbeløb af til klimatilpasning/-sikring med en samlet beløb på 120 mio. kr. og 100 mio. kr. til i alt i investeringsplanens periode til initiativer, der kan sikre større biodiversitet, mere bynatur og flere træer i byen og forbedret adgang til rekreative områder, skov og strand.

Trafikal infrastruktur - Investeringsplan 2024-2033 (XA-8919039020)

1.000 kr. i 2021-priser	B 2020*	B 2021	BO 2022	BO 2023	BO 2024
Letbane - etape 2 (XA-8919038020-30010)					39.000
Udvidelse af Ringvejen - Kollektiv Traf (XA-8919038020-30015)					15.000
Udvidelse af Ringvejen - Ramme til Veje (XA-8919038020-30016)					7.000
Udvidelse af Ringvejen - Øvrige råderum (XA-8919038020-30017)					7.000
Øvrig Kollektiv Trafik (XA-8919038020-30020)					20.000
Kombinationsrejseanlæg (XA-8919038020-30045)					25.000
Trafikcentral (XA-8919038020-30050)					20.000
Letbane - etape 2 (XA-8919038020-30010)					39.000
Reservebeløb i alt	0	0	0	0	133.000

*) Budget 2020 er fremskrevet til 2021-priser med KL's vægtede fremskrivningsprocenter

Med hensyn til den trafikale infrastruktur er der i investeringsplanen afsat rådighedsbeløb af til forskellige projekter, der kan fastholde og yderligere udbygge en god infrastruktur. Det gælder både ny infrastruktur til nye byområder samt udbygning og modernisering af den eksisterende infrastruktur. For at imødegår tængselsproblemer, luftforurening og CO₂-udledning. Den kollektive trafik priorites ved, at der er afsat beløb til en forsat opsparring til Letbanens etape 2, BRT-spor på Ringvejen, busprioritering osv. Af andre projekter på trafikinfrastrukturområdet i Investeringsplanen kan nævnes Ramper og udvidelse af Ravnsbjergvej, Bangårdsplads, Mobilitetsplan for Midtbyen, Kombinationsrejseanlæg, Trafikcentral, Infrastruktur for cyklister og Sikkert i skole. I alt er der i Investeringsplanens 10-årige periode afsat rådighedsbeløb på i alt ca. 1,8 mia. kr.

Velfærd i lokalområder - Investeringsplan 2024-2033 (XA-8919039020)

1.000 kr. i 2021-priser	B 2020*	B 2021	BO 2022	BO 2023	BO 2024
Velfærdstilbud i lokalområder (XA-8919039020-30010)	0	0	0	0	30.000
Udviklingsplan for Tilst og Langkær (XA-8919039020-30030)	0	0	0	0	50.000
International skole (XA-8919039020-30040)	0	0	0	0	10.000
Tilgængelighedspulje (XA-8919039020-30050)	0	0	0	0	4.000
Kongelunden (XA-8919039020-30060)	0	0	0	0	200.000
Oplandspulje (XA-8919039020-30070)	0	0	0	0	10.000
Reservebeløb i alt	0	0	0	0	304.000

*) Budget 2020 er fremskrevet til 2021-priser med KL's vægtede fremskrivningsprocenter

Til prioritering af velfærd i lokalområderne, såsom lokalcentre, biblioteker, medborgercentre, fritids- og ungdomsklubtilbud, sociale tilbud med mere er der afsat samlet 30 mio. kr. årligt i perioden 2024-2033. Der afsat beløb til udviklingsplan for Tilst og Langkær i 2024-2025. En del af udviklingsplanen finansieres i de to år af en pulje til Udsatte boligområder, hvor der er afsat 6 mio. kr. årligt i den 10-årige periode. Der er ligeledes af rådighedsbeløb af til øget tilgængelighed på 4 mio. kr. årligt. Denne pulje udmøntet af Teknik og Miljø efter aftale med Borgmesterens Afdeling og høring i Handicaprådet. Der er afsat et årligt beløb på 10 mio. kr. til en Oplandspulje til udvikling af lokalområderne udenfor Ringvejen. Pulje skal understøtte og udvikle fysiske mødesteder, byrum, mindre veje og sti-projekter mv der fremmer sammenhængskraft, fællesskab og et rigt lokalt kulturliv.

Af enkelt projekter på området kan nævnes Kongelunden med 200 mio. kr, samt lån til Aarhus International School.

Buffer - Investeringsplan 2024-2033 (XA-8919039520)

1.000 kr. i 2021-priser	B 2020*	B 2021	BO 2022	BO 2023	BO 2024
Buffer (XA-8919039520-30010)	0	0	0	0	80.000
Reservebeløb i alt	0	0	0	0	80.000

*) Budget 2020 er fremskrevet til 2021-priser med KL's vægtede fremskrivningsprocenter

I Investeringsplanen 2024-2033 er der afsat 80 mio. kr. årligt, der udmøntes hver andet år for 2 år ad gangen.

Reserve til KB-bevillinger - Investeringsplan 2024-2033 (XA-8919039620)

1.000 kr. i 2021-priser	B 2020*	B 2021	BO 2022	BO 2023	BO 2024
Reserve til KB-bevillinger (XA-8919039620-30010)	0	0	0	0	60.000
Reservebeløb i alt	0	0	0	0	60.000

*) Budget 2020 er fremskrevet til 2021-priser med KL's vægtede fremskrivningsprocenter

Der er i 2024 afsat en pulje på 60 mio. kr. til eventuel tilbageførsel af indefrosne KB-bevillinger ydet i forbindelse med Corona-krisen.